Був собі автобус.

— Ну і що? — скажеш ти.— Автобусів тисячі.

Воно правда: у світі немало цікавіших речей. Та незвичайні пригоди трапились саме з простим приміським автобусом, до всього ще й не новим.

Отож був собі веселий деренчливий автобусик з потертими сидіннями і припилюженими боками. Його колеса добре знали й асфальт, і кам’янисті гірські шляхи, адже бігав він з далекого села до Коломиї, тоді з Коломиї знов у село, і так щодня туди-сюди, туди-сюди. Часом він їхав майже порожній, а то набивалося стільки людей, що ніде й повернутися, знадвору ж просили: посуньтеся на півчоловіка! І в автобус втискалося ще з десяток пасажирів з кошиками й бесагами, ліжниками й дубовими бочечками, свіжими коломийськими калачами, коробками з чобітьми, новими каструлями, з молдавським виноградом і ванільними булками дітям на гостинці. Все це неодмінно поміщалось, і, що цікаво, люди ніколи не сварилися. Навпаки, вони ще й підсміювалися над тиснявою та над своїм торгуванням, бо, як ви, напевно, здогадалися, так завізно бувало у ярмарковий день.

Автобус рушав потихеньку, покректуючи розхитаними дверима. Красені-експреси обганяли його, обдаючи тугим гарячим вітром. "Щасливчики,— зітхав він їм услід.— У них завжди вільно в салоні. Вони їздять тільки по добрих трасах. Люди їх не можуть не любити" Але довго сумувати не випадало: автобус мусив квапитися, аби й його пасажири скоріш потрапили додому.

До мосту через Прут він підкочував по-справжньому хвацько. Тут з-за повороту виринала сріблясta "Лада", що немов аж летіла над асфальтом. Автомобілі милувались нею, декотрі вітали її сигналами. Автобусик теж підморгував фарами. "Лада" не помічала ні його, ні

гонористих експресів — бодай у чомусь він з тими красенями був однаковим! Біжучи далі, на околиці села автобус підбирав пасажирів, які не встигли дійти до зупинки, для старенької бабусі ставав поближче до її домівки, щоб не трудила ніг,— він таки був чемним і послужливим, як і личить автобусові.

Але в машин також трапляються нещасливі дні. Одного разу люди в салоні посварилися.

— Понаставляли кошиків під ноги! Приберіть з проходу! — обурювались вони.

— Куди я їх заберу? — захищався власник корзин.

— Завжди в нас тиснява!

— І їдемо, як черепаха...

— Коли вже дочекаємось іншого автобуса? Цьому пора на металобрухт!

Автобус мовчки слухав нарікання. "Я старий і негарний, аби возити пасажирів,— журився він.— Може, через те, що я все ще їжджу, люди не одержують нового експреса?" Він міркував і так і сяк, а тоді вирішив, що раз не підходить людям, то возитиме в лісі вовків.

Автобус востаннє зробив коло на кінцевій зупинці та й подався геть. Він їхав і їхав, лісова дорога ставала все вужчою і майже губилася в траві, чагарі обабіч зводились усе щільнішою стіною. Раптом наперерiз майнуло, щось сіре. Здоровенні вовки виплигнули з гущавини й оскалили зуби.

— Ти чого сюди заїхав? Уже людям мало сіл та шосе? Вже добираються і в глухомань?

— Ні,— відповів їм автобус.— Я поїхав від людей геть, тому що більше їм не потрібен. Тепер шукаю інших пасажирів.

— То вози нас!

— Гаразд!

Двері розчинилися, і сіроманці повмощувалися на сидіннях.

— Поїхали!

Вони каталися зеленими дорогами, розлогими галявинами поміж стогами сіна, а де рівніше, то й просто серед буків та смерек. Вовки, забувши, що не зима, вили від захоплення, коли автобус підкидало на вибоїнах, а потім крізь розчинені вікна почали зривати шишки.

— Так чинити не годиться,— зауважив автобус.— Ви порушуєте правила безпеки.

— Ну і що? А нам подобається!

Вовки бавилися шишками, поки не обридло, а потім дістали цигарки й запалили. Автобус нахмурився.

— Гляньте на табличку над передніми сидіннями! — сказав він вовкам.

— Там щось написано, але ми неграмотні.

— То я вам прочитаю: "У нас не палять і не смітять".

— Ха-ха! Це в вас не палять, а в нас, у вовків,— навпаки.

— Але ж у салоні вовченята...— почав було автобус.

— Не твоє діло! — грубо огризнулися звірі.— Ти знай коти далі!

Автобус покліпав фарами та й поїхав, бо що мав робити?

Так вони каталися цілий день.

— А тепер,— сказали вовки, наколи звечоріло,— вези нас на полонину до кошари. Вівчарі подумають, що це туристи захотіли скуштувати полонинської кулеші. Ми ж під’їдемо поближче, похапаємо по овечці і — гайда в ліс! Ото бенкет влаштуємо!

"Як би не так!" — подумав автобус.

— До полонини,— сказав він,— я не дотягну. Пальне кінчається. Он, погляньте на шкалу.

Кольорові стрілки на табло танцювали туди-сюди,— біс його зна, що вони там показують?

— Мушу збігати по бензин на заправочну станцію,— провадив автобус.

— Там же люди...

— Еге. І з пасажирами в’їзд заборонений. Тому виходьте.

Мусили вовки вистрибувати на траву. Автобус захурчав мотором і — бувайте!

— Стій! Куди ти! На заправочну не в той бік! — волали услід сіроманці.

Та він не спинявся. їхав, їхав на гору, поки не вибрався на самісінький верх. Далі тільки небо блискотіло зорями. "Назад, з вовками людям пакостити, не верну, а тут що буде, то й буде!" — подумав автобус і покотив колесами по небу.

"Нова ракета!" — забриніли срібні голосочки. Глянув автобус, аж то зорі сміються до нього.

— Я не ракета, я старий автобус,— пояснив він.— Людям я не годжуся, вовки мені самому не до серця, ото й шукаю нових пасажирів. Хочете, вас покатаю?

— Хочемо, хочемо!

Він поїхав по небу, немов знайомою гірською дорогою. Зорі сміялися, тішились прогулянкою.

— Завтра і ви покатаєтесь,— обіцяв автобус тим, що не помістилися, і вони радісно поморгували вслід.

— Як зірки мерехтять! — говорили на землі люди.

А один хлопчик показував пальчиком на автобус, що знизу видавався маленькою рухливою зірочкою, і питав у тата, що це таке.

— Мабуть, супутник нової конструкції,— відповів тато.

В астрономів же вчинився справжній переполох. У свої телескопи вони добре розгледіли нашого заблуду і не знали, до якої групи небесних тіл його зарахувати. Після довгих суперечок вони прийшли до висновку, що це блукаюча автобусоподібна комета з орбітою, котра не піддається обчисленню.

Автобус же знай катався по Чумацькому Шляху, здіймаючи зоряну куряву.

— В нас сьогодні гамірно, як у ярмарковий день,— говорив він своїм сяйливим пасажиркам.

— А що таке ярмарок?

— Ви не бачили ярмарку? — здивувався автобус.— Ах, його ж уночі не буває!

І він розказував про яскраве торговище, де можна вибрати собі найвигадливішу річ від килима до писанки, переповідав розмови та жарти, яких наслухався, везучи людей з ярмарку додому.

— Ти сумуєш без людей,— сказали зорі.— Тобі треба вертатися на землю.

— Я там нікому не потрібен.

— Хіба може стати непотрібним друг?

— Я старий...

— Стара дружба тим більш дорога!

— Та ні вже, не вернуся.

Але відтоді автобус часто оповідав про земні вітри, які пахнуть арнікою й чебрецями, про гриби та чорниці, що їх у лісі — хоч коси, про річки й потоки, про зливи і крем’янисті дороги, бо й вони у спогадах малювалися несказанно гарними.

Тим часом гуцулів віз до села новенький автобус. Ух, як він мчав по асфальтівці! Як блискотіли його боки!

Проте назавтра гуцули дружно напалися на начальника автостанції:

— Верніть нам автобус, що був раніше!

— Ви ж маєте експрес! Чого ще хотіти? — здивувався начальник.

— Він не став коло моєї хати, і я мусила далеко вертатися,— поскаржилася бабуся.

— Він не підібрав нас на околиці села, і ми чекали наступного рейсу, — нарікало молоде подружжя.

— Він пошкодував своїх гарних коліс і не довіз нас на слобідку, а там стоїть аж дев’ять хат. Верніть нам колишній автобус!

— Гм...— замислився начальник станції.— Але ж ніхто не знає, куди ваш автобус подівся...

— Та що в вас за порядки! — обурилися люди.— Пропадають цілі автобуси!

І вони зчинили такий ґвалт, що начальник негайно пообіцяв розшукати пропажу.

У всі довколишні міста, села й хутірці полетіли телеграми. Дізналися про них і вовки. Сердиті за зухвалу втечу, вони розказали про автобус сільському листоноші, а той передав почуте куди слід. Астрономи теж не таїлися зі своїм відкриттям, і невдовзі жителі позаземних цивілізацій могли приймати радіограму:

"Коломийське АТП номер такий-то вимагає невідкладно повернути старий автобус крапка Він числиться на балансі АТП тому експлуатацію його на Чумацькому Шляху вважаємо неправомірною крапка"

Мабуть, зірки на радіограмах розуміються, бо хто б інший розповів автобусові, що його розшукують?

— Тепер уже ти не можеш не поїхати до людей,— сказали вони.

— Треба їхати,— погодився автобус.— Але й з вами розлучатися шкода.

— Ми щоночі світитимемо над твоєю дорогою!

— А я полечу з тобою! Я хочу до чебреців і арніки,— задзвенів голосок малого зореняти.— Візьми мене!

І воно вмостилося на вітровому склі.

На станції біля автобуса миттю виріс великий гурт.

— Потісніться ще трошечки! — просили знадвору, бо день був знову ярмарковий.

І ось наш автобус біжить знайомою дорогою. Вітер обвіває його пахощами полонини, жоржини й мальви кивають з квітників, і в його грудях, дарма що залізних, щось радісно щемить.

— Здрастуйте! — стишила хід сріблястa "Лада".— Ви стояли на ремонті? Я вас давно не бачила...

— Мене? — не повірив автобус, а далі запевнив: — Віднині ми стрічатимемося щодня!

Ні, світ таки перемінився! "Нічого дивного,— міркував автобус.— Все-таки серед автобусів я якоюсь мірою космонавт". Йому легко і весело біглося, зореня сміялося на вітровому склі, а дорога стелилася поміж гір, від села до села, і не було їй кінця.